

Prozatímní vydání

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

28. února 2018(*)

„Řízení o předběžné otázce – Státní podpory – Nařízení (ES) č. 1998/2006 – Článek 35 SFEU – Podpora de minimis ve formě daňového zvýhodnění – Vnitrostátní právní předpisy, které nepříznávají nárok na toto daňové zvýhodnění v případě investic do výroby výrobků určených k vývozu“

Ve věci C-518/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sofijského gradského soudu (městský soud v Sofii, Bulharsko) ze dne 26. září 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 4. října 2016, v řízení

„ZPT“ AD

proti

Narodno sabranie na Republika Balgarija,

Varchoven administrativen sad,

Nacionalna agencija za prichodite,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot (zpravodaj), A. Arabadžev a E. Regan, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 18. října 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za „ZPT“ AD M. Jekimdževem a K. Bončevou, advokati,
- za Narodno sabranie na Republika Bulgaria T. Čačevou, jako zmocněnkyní,
- za Varchoveny administrativeny sad G. Kolevem a M. Semovem, jako zmocněnci,
- za Nacionalnu agenciu za prichodite B. Atanasovem a I. Kirovou, jako zmocněnci,
- za bulharskou vládu E. Petranovou a L. Zacharievou, jako zmocněnkyněmi,
- za řeckou vládu S. Charitaki a S. Papaioannou, jako zmocněnkyněmi,

- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s C. Colelli, avvocato dello Stato,
 - za Evropskou komisi L. Armati a P. Mihajlovou, jakož i E. Manhaevem, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. listopadu 2017, vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká platnosti čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků [107 a 108 SFEU] na podporu *de minimis* (Úř. věst. 2006, L 379, s. 5) z pohledu článku 35 SFEU, jakož i výkladu uvedeného ustanovení.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi „ZPT“ AD na straně jedné a Narodnym sabraniem na Republika Bulgaria (Národní shromáždění Bulharské republiky), Varchovenym administrativenym sadem (Nejvyšší správní soud, Bulharsko) a Nacionalnou agenciou za prichodite (Národní agentura pro veřejné příjmy, Bulharsko) na straně druhé ve věci návrhu na náhradu škody z důvodu porušení ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006.

Právní rámec

Unijní právo

3 Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků [107 a 108 SFEU] na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. 1998, L 142, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 312) mimo jiné zmocnilo Evropskou komisi stanovit nařízením prahovou hodnotu, pod kterou jsou určité podpory, nazývané „*de minimis*“, považovány za opatření nesplňující všechna kritéria čl. 107 odst. 1 SFEU, a tedy nepodléhající postupu oznamování Komisi podle článku 108 SFEU.

4 V době skutečností týkajících se sporu v původním řízení byla ustanovení upravující schvalování podpor *de minimis* součástí nařízení č. 1998/2006, jehož čl. 1 odst. 1 zněl následovně:

„Toto nařízení se vztahuje na podporu poskytnutou podnikům ve všech odvětvích s výjimkou:

[...]

d) podpory na činnosti spojené s vývozem do třetích zemí nebo do členských států, zejména podpory přímo spojené s vyváženým množstvím, na vytvoření a provoz distribuční sítě nebo jiné běžné výdaje související s vývozní činností

[...]“

5 Článek 2 uvedeného nařízení stanovil:

„1. Splňují-li opatření podpory podmínky stanovené v odstavcích 2 až 5 tohoto článku, má se za to, že nesplňují všechna kritéria čl. [107 odst. 1 SFEU] a nepodléhají proto oznamovací povinnosti podle čl. [108 odst. 3 SFEU].

2. Celková výše podpory *de minimis* poskytnuté jednomu podniku nesmí v kterémkoli tříletém období přesáhnout částku 200 000 [eur]. [...] Tyto stropy se uplatní nezávisle na formě podpory

nebo jejím [jím] sledovaném cíli[...].

[...]"

Bulharské právo

6 §lánek 182 odst. 2 zákona za korporativního podochodno oblagane (zákon o korporativní dani) ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení stanoví:

„Daňové zvýhodnění, které představuje podporu *de minimis*, se neuplatní:

[...]

7) na investice do majetku určeného k výkonu činností spojených s vývozem do třetích zemí nebo do členských států.

[...]"

7 §lánek 184 zákona o korporativní dani uvádí:

„Daňové subjekty mají nárok na slevu z korporativní daně odváděné ze zdanitelného zisku z vykonávané výrobní činnosti, včetně výroby na zakázku, dosahující až 100 %, jsou-li souasně splněny tyto podmínky:

1) daňový subjekt vykonává výrobní činnost pouze v obcích, ve kterých v roce předcházejícím stávajícímu roku činila míra nezaměstnanosti alespoň 1,35násobek celostátního průměru míry nezaměstnanosti v průběhu téhož období;

2) jsou splněny podmínky stanovené v:

a) §látku 188 v případě podpory *de minimis*.

[...]"

8 §lánek 188 uvedeného zákona stanoví:

„1. Daňové zvýhodnění představuje podporu *de minimis*, pokud výše podpory *de minimis*, kterou obdržel daňový subjekt během posledních tří let, včetně stávajícího roku, bez ohledu na svoji formu a zdroj nepřekročí ekvivalent částky 200 000 eur v [bulharských levech (BGN)] [...].

2. Prostředky odpovídající slevě na dani ve smyslu §látku 184 musí být v souladu s právními předpisy týkajícími se účelnosti investovány do hmotného či nehmotného majetku ve čtyřleté lhůtě, která začíná běžet od začátku roku, za který se sleva poskytuje.

[...]"

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9 ZPT, společnost založená podle bulharského práva, ve svých oddělených výrobních vykonává tři technicky nezávislé výrobní činnosti, kterými jsou výroba profilovaných a kulatých trub a trubek, výroba otevřených profilů tvářených za studena a ocelových záchytných zařízení pro pozemní komunikace a žárové zinkování, jakož i elektrolytické zinkování nebo elektroztinkování dílů.

10 V daňovém přiznání za rok 2008 ZPT uvedla, že žádá o slevu na korporativní dani

stanovenou v ?lánku 184 zákona o korpora?ní dani ve výši 140 677,51 BGN (p?ibližn? 70 000 eur).

11 Da?ovým vým?rem ze dne 5. b?ezna 2010 byla uvedená sleva na dani zamítnuta s od?vodn?ním, že investice, na jejichž základ? ZPT nárokuje uvedené snížení, sm??ovaly do výroben, v nichž se vyráb?ly výrobky ur?ené na vývoz, a že na takové investice nelze na základ? ?l. 182 odst. 2 bodu 7 zákona o korpora?ní dani slevu na dani p?iznat.

12 Dne 21. kv?tna 2010 podala ZPT proti uvedenému da?ovému vým?ru žalobu k Administrativnu sadu – grad Burgas (správní soud v Burgasu, Bulharsko). Rozhodnutím ze dne 12. ledna 2011 uvedený soud da?ový vým?r zrušil, jelikož byl toho názoru, že zamítnutí žádosti o slevu na dani není od?vodn?né, protože v souvislosti se samostatnou ?inností spo?ívající v elektroinkování díl?, do níž chtěla ZPT podle svého tvrzení sm??ovat požadované investice, nedošlo k žádnému vývozu a protože neuplynula lh?ta ?ty? let, b?hem níž mohla uvedená společnost investovat ?ástky odpovídající slev? na dani.

13 Rozsudkem ze dne 27. prosince 2011, který byl vydán v rámci ?ízení o kasa?ní stížnosti a nabyt právní moci, Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) uvedený rozsudek zrušil a žalobu ZPT sm??ující proti da?ovému vým?ru ze dne 5. b?ezna 2010 zamítl. Uvedený soud konstatoval, že investice sm??ovaly do výroby pro žárové zinkování, v níž se vyráb?ly výrobky, které byly následn? vyváženy, a proto rozhodl, že není spln?na podmínka týkající se investování do majetku, který nesouvisí s vývozem do t?etích nebo ?lenských stát?, stanovená v ?l. 182 odst. 2 bodu 7 zákona o korpora?ní dani, a že slevu na dani je nutno za t?chto podmínek považovat za státní podporu, která vede k narušení hospodá?ské sout?že na vnit?ním trhu.

14 ZPT se p?ed Sofijskim gradskim sadem (m?stský soud v Sofii, Bulharsko) domáhá ur?ení odpov?dnosti Národního shromážd?ní Bulharské republiky, Varchovneho administrativneho sadu (Nejvyšší správní soud) a Národní agentury pro veřejné p?íjmy z d?vodu údajného porušení unijního práva ze strany t?chto orgán?. Tvrdí, že má nárok na náhradu škody odpovídající slev? na dani, která jí nebyla p?iznána, navýšené o úroky.

15 Sofijski gradski sad (m?stský soud v Sofii) se zabývá slu?itelností omezení stanoveného vnitrostátním zákonodárcem v ?l. 182 odst. 2 bod? 7 zákona o korpora?ní dani s ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006.

16 Za t?chto podmínek se Sofijski gradski sad (m?stský soud v Sofii) rozhodl p?erušit ?ízení a položit Soudnímu dvoru následující p?edb?žné otázky:

„1) Mají taková provád?cí pravidla unijního práva, jako je na?ízení ?. 1998/2006, p?ímý ú?inek a jsou bezprost?edn? použitelná a pokud ano, porušuje tyto zásady ustanovení vnitrostátního práva, které zužuje nebo omezuje p?sobnost normy unijního práva?

2) Je státní podpora poskytnutá ve form? da?ového zvýhodn?ní slu?itelná s hospodá?skou sout?ží na společném trhu, je-li podpora investována do majetku, který se používá k výrob? výrobk?, jež se z?ásti vyvážejí do t?etích nebo ?lenských stát??

3) Je výroba výrobk? ur?ených k vývozu, p?i které je využit majetek, který byl po?ízen z prost?edk? státní podpory, ?inností, která je p?ímo spojená s vyváženým množstvím ve smyslu ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006? Mohou ?lenské státy v p?ípad? záporné odpov?di ve svých vnitrostátních právních úpravách stanovit další omezení pro vývozce výrobk? vyrobených s použitím majetku nabytého na základ? investování da?ového zvýhodn?ní? Je-li odpov?? na tuto otázku kladná, jaký je vztah mezi tímto ustanovením a ?lánkem 35 SFEU, kterým se mezi ?lenskými státy zakazují množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opat?ení s rovnocenným

úřinkem a dochází zde k diskriminaci a narušení volného pohybu zboží?

4) Brání ?lánek 1 na?ízení ?. 1998/2006 tomu, aby byl právnícké osob? odep?en nárok na finan?ní podporu *de minimis*, který vyplývá z unijního práva, p?ed uplynutím ?ty?leté lh?ty stanovené ve vnitrostátních právních p?edpisech, b?hem níž je t?eba uskute?nit p?edm?tnou investici, pouze proto, že tato osoba v daném období investovala finan?ní prostředky i do jiných samostatných sou?ástí svého podniku, v nichž vyrobené výrobky byly vyvezeny?“

K p?edb?žným otázkám

K p?ípustnosti

17 Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) zpochyb?uje p?ípustnost žádosti o rozhodnutí o p?edb?žné otázce.

18 Zprv? uvedený soud ji nepovažuje za relevantní ani za nezbytnou, jelikož p?edkládající soud má rozhodnout pouze o existenci zjevného porušení unijního práva a p?í?inné souvislosti mezi tvrzeným porušením a údajnou újmou.

19 V tomto ohledu je t?eba p?ipomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nep?ísluší Soudnímu dvoru ov?ovat, vztahuje domn?nka relevance. Odmítnutí Soudního dvora rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realit? nebo p?edm?tu sporu v p?vodním ?ízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dv?r nedisponuje skutkovými a právními poznatky nezbytnými pro užite?nou odpově? na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 22. zá?í 2016, Breitsamer und Ulrich, C?113/15, EU:C:2016:718 bod 33).

20 V projednávaném p?ípad? je t?eba konstatovat, že ve sporu v p?vodním ?ízení se ZPT domáhá ur?ení odpovědnosti bulharského státu za rozhodnutí Varchovneho administrativneho sadu (Nejvyšší správní soud), plynoucí z údajných porušení unijního práva, které lze p?í?ítat Národnímu shromážd?ní Bulharské republiky a Národnímu ú?adu pro veřejné p?íjmy. Otázky p?edkládajícího soudu p?itom sm?ují práv? k ur?ení, zda jsou vnitrostátní ustanovení dot?ená ve v?ci v p?vodním ?ízení v rozporu s pravidly unijního práva v oblasti státních podpor nebo volného pohybu zboží. Za t?chto podmínek nelze tuto žádost o rozhodnutí o p?edb?žné otázce považovat za zjevn? irelevantní.

21 Zadruhé Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) tvrdí, že p?edkládající soud svou žádostí o rozhodnutí o p?edb?žné otázce usiluje o p?ezkum vnitrostátního rozhodnutí, které zakládá p?ekážku v?ci pravomocn? rozsouzené, jehož zpochybn?ní není možné, by? jen k náprav? porušení unijního práva. Z téhož d?vodu nemá daná žádost povahu žádosti o rozhodnutí o p?edb?žné otázce.

22 Je t?eba uvést, že tato argumentace se týká obsahu žádosti o rozhodnutí o p?edb?žné otázce, a nikoli její p?ípustnosti. A dále ?ízení, které se týká otázky odpovědnosti státu, nemá stejný p?edm?t a nemusí mít nutn? stejné ú?astníky jako ?ízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, s nímž je spojena p?ekážka v?ci pravomocn? rozhodnuté. Z toho vyplývá, že zásada p?ekážky v?ci pravomocn? rozhodnuté nebrání uznání zásady odpovědnosti státu za škodu zp?sobenou rozhodnutím soudu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky (rozsudek ze dne 30. zá?í 2003, Köbler, C?224/01, EU:C:2003:513, body 39 a 40).

23 Zat?etí žádost o rozhodnutí o p?edb?žné otázce podle n?j porušuje procesní autonomii

bulharských soudů a pravidla pro důvodu soudní příslušnosti stanovená bulharskou ústavou, jelikož oběanskoprávní soudy, mezi něž předkládající soud patří, nejsou příslušné pro konstatování protiprávnosti rozhodnutí správních soudů.

24 Ze zásady procesní autonomie nicméně vyplývá, že při absenci unijní právní úpravy přísluší právnímu řádu každého členského státu, aby určil soud příslušný k rozhodování sporů týkajících se náhrady za porušení unijního práva v důsledku rozhodnutí vnitrostátního soudu rozhodujícího v posledním stupni (rozsudek ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, bod 59). V tomto rámci Soudnímu dvoru nepřísluší se vyjadřovat k tomu, jaký soud je příslušný k rozhodnutí o takové žalobě na náhradu škody, jako je žaloba předložená předkládajícímu soudu (rozsudek ze dne 23. listopadu 2017, EZ Electro Bulgaria a Frontex International, C-427/16 a C-428/16, EU:C:2017:890, bod 30).

25 Začtvrté Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) vznesl na základě článku 94 jednacího řádu Soudního dvora několik výtek týkajících se věcných a právních nepřesností, či dokonce nesprávností v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jejího nedostatečného vztahu ke sporu v původním řízení a jejího nedostatečného odvodnění.

26 Zaprvé žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v rozporu s článkem 94 jednacího řádu údajně neobsahuje vylišení skutkových okolností, a svou čtvrtou otázkou dokonce zkresluje skutkový stav v původním řízení. Je třeba uvést, že předkládací rozhodnutí obsahuje poměrně podrobný popis skutkového stavu v původním řízení. Pokud jde o údajné zkreslení skutkových okolností, to se ve skutečnosti týká diskuze o právní kvalifikaci provozoven ZPT, která spadá do výlučné pravomoci předkládajícího soudu a která nemá vliv na odpovědi poskytnuté na otázky položené Soudnímu dvoru.

27 Zadruhé znění první otázky sice samo přesně nepřibližuje dotčená vnitrostátní ustanovení ani problém nastolený jejich vztahem k nařízení č. 1998/2006, avšak předkládací rozhodnutí naopak obsahuje všechna vysvětlení potřebná v tomto ohledu.

28 Zatřetí je pravda, že druhá otázka, která se týká slučitelnosti státní podpory ve prospěch vyvážených výrobků s hospodářskou soutěží na vnitřním trhu, je formulována nepřesně. Nicméně za účelem poskytnutí užitečné odpovědi přísluší Soudnímu dvoru připadně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 17. prosince 2015, Szemerey, C-330/14, EU:C:2015:826, bod 30).

29 V tomto ohledu se předkládající soud svou druhou otázkou táže, do jaké míry brání zásada volného pohybu zboží poskytnutí podpory, a to i podpory *de minimis*, pro vyvážené zboží. Jelikož podle ustálené judikatury musí být sekundární právo v nejširším možném rozsahu vykládáno způsobem, který je v souladu s primárním unijním právem, může mít zásada volného pohybu zboží vliv na výklad čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006, který je předmětem ostatních otázek.

30 Začtvrté Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) správně podotýká, že předkládající soud výslovně neuvádí důvody, proč se ve třetí části též otázky zabývá otázkou platnosti čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 z pohledu článku 35 SFEU. Tyto důvody však lze jednoduše vyvodit z ostatních předběžných otázek. Pro vnitrostátní soud je totiž svým způsobem užitečné vědět, zda ustanovení sekundárního práva, jejichž výklad požaduje od Soudního dvora za účelem posouzení legality dotčených vnitrostátních ustanovení, není s ohledem na článek 35 SFEU neplatné.

31 Zapáté Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) má za to, že nemůže být žalovanou stranou v řízení na náhradu škody vyplývajících z údajných porušení unijního práva,

kterých se m?l dopustit, p?estože nebyla porušena zásada d?lby pravomocí, nezávislost a nestrannost soud? a p?íslušnost a hierarchie soud? zavedené bulharskou ústavou.

32 Je třeba p?ipomenout, že podle ?l. 23 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a ?l. 96 odst. 1 písm. a) jednacího řádu mohou vyjád?ení Soudnímu dvoru v rámci řízení o p?edb?žné otázce p?edložit zejména ú?astníci sporu v p?vodním řízení. Postavení ú?astníka řízení ve sporu v p?vodním řízení, na základ? kterého byl Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) vyzván, aby p?edložil své vyjád?ení v rámci řízení v projednávané věci, závisí pouze na posouzení vnitrostátního soudu s ohledem na pravidla vnitrostátního práva. V každém p?ípad? neexistuje žádná povinnost ú?astník? sporu v p?vodním řízení p?edložit v rámci řízení o p?edb?žné otázce vyjád?ení Soudnímu dvoru.

33 Za t?chto podmínek je žádost o rozhodnutí o p?edb?žné otázce p?ípustná.

K věci samé

Ke t?etí části t?etí otázky

34 Podstatou t?etí části t?etí otázky p?edkládajícího soudu je, zda ?l. 1 odst. 1 písm. d) nařízení ?. 1998/2006 je z pohledu ?lánku 35 SFEU neplatný.

35 Podle ?lánku 107 SFEU „[p]odpory poskytované v jakékoli form? státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určité odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem“. ?lánek 108 odst. 3 SFEU stanoví, že „Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjád?ení“.

36 Podle ?lánku 109 SFEU však Rada Evropské unie m?že p?ijímat veškerá potřebná nařízení, a zejména stanovit podmínky, za nichž se použije ?l. 108 odst. 3 SFEU, jakož i vymezovat druhy podpor, které jsou vy?aty z řízení stanoveného v posledně uvedeném ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. července 2016, Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, bod 33). Nařízením ?. 994/98 tak zmocnilo Komisi, aby nařízením stanovila prahovou hodnotu, pod kterou určité podpory nepodléhají postupu oznamování Komisi podle ?lánku 108 SFEU.

37 Nařízením ?. 1998/2006 stanovila Komise strop, do jehož výše se má za to, že podpory podstatným způsobem neovlivní obchod mezi členskými státy, a nemusí jí být tudíž oznamovány, na 200 000 eur za období tří let. Uvedené nařízení však z tohoto režimu vylučuje určité kategorie podpor, zejména podle jeho ?l. 1 odst. 1 písm. d) „podpory na činnosti spojené s vývozem do třetích zemí nebo do členských stát?, zejména podpory přímo spojené s vyváženým množstvím, na vytvoření a provoz distribuční sítě nebo jiné běžné výdaje související s vývozní činností“.

38 ?lánek 35 SFEU zakazuje množstevní omezení vývozu mezi členskými státy, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem.

39 Posouzení slučitelnosti ?l. 1 odst. 1 písm. d) nařízení ?. 1998/2006 s posledně uvedenými ustanoveními si žádá uvedení tří úvodních p?ipomínek.

40 Zaprvé zákaz množstevních omezení vývozu mezi členskými státy a opatření s rovnocenným účinkem platí pro unijní orgány, jakož i pro členské státy, takže norma sekundárního práva může být zpochybněna na tomto základě, včetně prostřednictvím řízení o předběžné otázce týkající se posouzení platnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 1984, Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, bod 15).

41 Zadruhé, zatímco čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 se týká vývozu do třetích nebo členských států, článek 35 SFEU se vztahuje pouze na pohyb zboží mezi členskými státy. V důsledku toho v rozsahu, v němž se týká vývozu do třetích států, nemůže být čl. 1 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení v rozporu s článkem 35 SFEU.

42 Zatřetí čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 sám o sobě nezavádí množstevní omezení vývozu. Je třeba naopak posoudit, zda dané ustanovení může být kvalifikováno jako „opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu“.

43 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že na vnitrostátní opatření, které platí pro všechny subjekty působící v tuzemsku, kterým jsou nicméně ve skutečnosti více dotčeny výstupy výrobků z trhu členského státu vývozu než uvádění výrobků na domácí trh daného členského státu, se vztahuje zákaz stanovený v článku 35 SFEU (rozsudek ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, bod 36 a citovaná judikatura).

44 Z této definice vyplývá, že kvalifikace jako „opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením vývozu“ předpokládá existenci omezujících účinků na obchod (rozsudek ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, bod 42). Tyto účinky mohou být i jen malé (rozsudek ze dne 1. dubna 2008, vláda Francouzského společenství a valonská vláda, C-212/06, EU:C:2008:178, bod 52), nejsou-li příliš nahodilé nebo příliš nepřímé (rozsudek ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, bod 45 a citovaná judikatura).

45 Zákaz podpor spojených s vývozem do členských států, a to i když nepřesahují prahovou hodnotu *de minimis*, stanovený v čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 sám o sobě nemá žádný účinek na obchod, neboť pouze ukládá členským státům povinnost zdržet se poskytování určitého typu podpor. V důsledku toho uvedené ustanovení nemůže představovat opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu zakázané článkem 35 SFEU.

46 Ze základních pravidel vnitřního trhu a obecného režimu podpor, který je jejich součástí, ale především vyplývá, že vyloučení vývozních podpor z působnosti nařízení č. 1998/2006 je odůvodněno s ohledem na samotný cíl článku 107 SFEU. Podle uvedeného článku jsou totiž státní podpory neslučitelné s vnitřním trhem, „pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy“. Podpory vývozu, byť malého rozsahu, přitom ze své podstaty patří mezi podpory, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy, a to přímo poskytnutím konkurenční výhody pro vyvážené výrobky i nepřímě tím, že ze strany ostatních členských států vyvolají symetrická protipatření, která mají tuto konkurenční výhodu kompenzovat. Jak uvedla Komise na jednání, povolení těchto podpor by mohlo významně narušit fungování vnitřního trhu.

47 Z toho vyplývá, že článek 35 SFEU nemůže odvodnit opatření, které je v rozporu s článkem 107 SFEU. Důvody, pro něž se Soudní dvůr rozhodl, že ustanovení Smlouvy o FEU týkající se státní podpory nesmí sloužit k prolomení pravidel Smlouvy týkajících se volného pohybu zboží, totiž odvodují rovněž reciproční tvrzení, a sice že tato ustanovení a pravidla sledují stejný cíl, kterým je zajistit volný pohyb zboží mezi členskými státy za obvyklých podmínek hospodářské soutěže (rozsudky ze dne 5. června 1986, Komise v. Itálie, 103/84, EU:C:1986:229, bod 19, a ze dne 20. března 1990, Du Pont de Nemours Italiana, C-21/88, EU:C:1990:121, body 19 až 21).

48 Na třetí část třetí otázky je proto třeba odpovědět, že její přezkum neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006.

K první a druhé otázce, prvním dvěma částem třetí otázky a ke čtvrté otázce

49 Podstatou první a druhé otázky, prvních dvou částí třetí otázky a čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 má být vykládán v tom smyslu, že brání takovým ustanovením vnitrostátního práva, jako jsou ustanovení dotčená v převodním řízení, která z nároku na daňové zvýhodnění představují podporu *de minimis* vylučující investice do majetku vyčleněného na činnosti spojené s vývozem.

50 Zaprvé je třeba zdůraznit, že ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 musí být zasazeny do kontextu celého nařízení, jehož předmětem je umožnit odchýlit se u státních podpor omezeného rozsahu od pravidla, podle něhož musí být každá podpora před svým poskytnutím oznámena Komisi.

51 Předmětem čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 je omezit působnost uvedené výjimky vyloučením vývozních podpor. Tento zákaz je tak třeba vykládat jako návrat ke Smlouvou zavedené zásadě zákazu státních podpor. Nemůže proto být vykládána restriktivně.

52 Zadruhé je třeba připomenout, že předmětem nařízení č. 1998/2006 v žádném případě nebylo ukládat členským státům povinnost poskytnout určité podpory ani je donutit k využívání všech výjimek, které zavádí, což ostatně nemohlo legálně být ani jeho účinkem.

53 Na otázky položené předkládajícím soudem je třeba odpovědět s vědomím těchto výhrad.

54 Články 184 a 188 zákona o korporační dani poskytují slevu na dani v objemu nepřevyšujícím strop stanovený nařízením č. 1998/2006 podnikům zabývajícím se výrobní činností v obcích, ve kterých míra nezaměstnanosti citelně převyšuje celostátní průměr, a to pod podmínkou, že tam investují částku odpovídající slevě na dani, a to do čtyř let od začátku roku, pro který je sleva poskytována. Podle čl. 182 odst. 2 bodu 7 uvedeného zákona se daňové zvýhodnění nepoužije „na investice do majetku určeného k výkonu činností spojených s vývozem“. Bulharská republika tím tak chtěla zajistit soulad s čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006, který z uplatnění pravidla *de minimis* vylučuje podpory na pomoc vývozu.

55 Článek 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 nevylučuje jakoukoliv pomoc, která by mohla mít vliv na vývoz, ale pouze ty, jejichž přímým, předmětem plynoucím ze samotné jejich formy je podpořit prodeje do jiného státu. Za takové jsou považovány pouze podpory „přímo spojené s vyváženým množstvím“, podpory na vytvoření a provoz distribuční sítě a podpory jiné běžné výdaje související s vývozní činností.

56 Z toho vyplývá, že investiční podpora, která svou povahou a svou výší v nějaké formě nezávisí na množství vyvezeného zboží, nepatří mezi „podpory na činnosti spojené s vývozem“

ve smyslu ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006, a nespadá proto do p?sobnosti tohoto ustanovení, i když takto podporované investice umožňují rozvoj produkt? ur?ených na vývoz.

57 V opa?ném p?ípad? to znamená, pokud investiční podpora závisí na množství vyvezeného zboží, a tudíž spadá do p?sobnosti ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006, že se na ni pravidlo *de minimis* nevztahuje. Na základ? takového výkladu nebrání ustanovení ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006 takovým ustanovením vnitrostátního práva, jakým je ?l. 182 odst. 2 bod 7 zákona o korpora?ní dani, pokud jsou posledn? uvedená ustanovení vnitrostátními soudy vykládána, v mezích jejich zn?ní, jako obsahující totéž vylou?ení.

58 Proto je třeba na první a druhou otázku, první dv? ?ásti t?etí otázky a na ?tvrtou otázku odpov?d?t, že ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovým ustanovením vnitrostátního práva, jako jsou ustanovení dot?ená v p?vodním ?ízení, která vylou?ují z nároku na da?ové zvýhodn?ní p?edstavující podporu *de minimis* investice do majetku ur?eného na ?innosti spojené s vývozem.

K náklad?m ?ízení

59 Vzhledem k tomu, že ?ízení má, pokud jde o ú?astníky p?vodního ?ízení, povahu inciden?ního ?ízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu p?ed p?edkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech ?ízení p?íslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé p?edložením jiných vyjád?ení Soudnímu dvoru než vyjád?ení uvedených ú?astníků ?ízení se nenahrazují.

Z t?chto d?vod? Soudní dv?r (první senát) rozhodl takto:

1) **P?ezkum t?etí ?ásti t?etí otázky neodhalil žádnou skute?nost, kterou by mohla být dot?ena platnost ?l. 1 odst. 1 písm. d) na?ízení Komise (ES) ?. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití ?lánek? [107 a 108 SFEU] na podporu *de minimis*.**

2) **?lánek 1 odst. 1 písm. d) na?ízení ?. 1998/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovým ustanovením vnitrostátního práva, jako jsou ustanovení dot?ená v p?vodním ?ízení, která vylou?ují z nároku na da?ové zvýhodn?ní p?edstavující podporu *de minimis* investice do majetku ur?eného na ?innosti spojené s vývozem.**

Podpisy

*Jednací jazyk: bulharština.